

Βιβλιοσφαγές, στην Σχολείων τις αυλές

Του Γεώργιου Ροζόκου

ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ, ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΗΣ Σ.Α.Ε.Α.

Ο βαθμός του πολιτισμού μιας χώρας είναι ανάλογος με τον ανάβαθμό που κατέχει η πνευματικότητα στην ιεραρχική κλίμακα των αξιών της ζωής. Και επειδή η ψυχή του πολιτισμού είναι ο πολιτισμός της ψυχής και όχι οι ρηχές και επίπεδες εκφάνσεις της επιδερμικής αναψυχής, το βιβλίο ως πνευματικό πόνημα και ακριβό απόσταγμα πεπαιδευμένης ψυχής αποτελεί το κατατεθέν σήμα του πολιτισμένου και αξιοβίωτου πνευματικού βίου.

Επειδή όμως η σχέση μας μαζί του δεν είναι πάντοτε η απαιτούμενη σχέση σεβασμού και στοργής αλλά μια σχέση ανοικτήρμονος εμπάθειας και μισαλλόδοξης οργής θα προσπαθήσουμε να δώσουμε τις βασικές αιτίες που εξηγούν χωρίς ωστόσο και να δικαιολογούν το φαινόμενο της μαζικής καταστροφής, της πυρπόλησης των βιβλίων από τους μαθητές στο τέλος της σχολικής χρονιάς στα προαύλια των σχολείων.

Ως πρώτη αιτία θα αναφέραμε την δωρεάν παροχή τους. Επειδή η ομορφιά είναι συνυφασμένη με τη δυσκολία, και τα αγαθά «κόποις κτώνται», η άκοπη και ανέξοδη κτήση ενός αγαθού είναι ανάλογη με την ευκολία απόρριψής του.

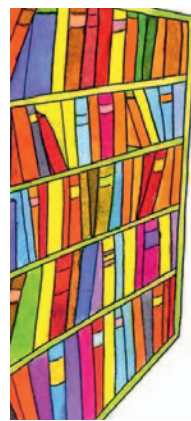
Εξάλλου, ψυχολογικά, συνειρμικά η εικόνα, η θέα ενός βιβλίου παραπέμπει σε δύσκολες εξεταστικές στιγμές, σε στιγμές αγωνίας και αβεβαιότητας. Η πιθανή δε κακή επί-

δοση σε ένα συγκεκριμένο μάθημα μεταθέτει όλη την οργή και το μίσος του μαθητή προς το βιβλίο και τον διδάξοντα τούτο καθηγητή. Και επειδή ο μαθητής αδυνατεί να εκτονωθεί πάνω στον καθηγητή, («επειδή δεν μπορεί να χτυπήσει το γάιδαρο δέρνει το σαμάρη»), εκτονώνεται πάνω στον πιο εύκολο στόχο, στον πιο «αδύναμο κρίκο», πάνω στο ανυπεράσπιστο βιβλίο.

Επίσης πολλά από τα βιβλία είναι κακογραμμένα, αναχρονιστικά, ανεπίκαιρα και ελάχιστα χρηστικά και εποικοδομητικά. Επειδή όμως δεν αποτελούν καρπούς αυτόβουλης, εσωτερικής επιλογής, αλλά ετεροβουλης εξωτερικής επιβολής, επειδή είναι προϊόντα εξαναγκασμού και όχι αυταναγκασμού, επιβάλλονται δηλαδή έξωθεν και άνωθεν π.χ. από το Υπουργείο Παιδείας, ευκαιρίας δοθείσης απολαύουν και της ανάλογης χρήσης και τύχης. Το καλό βιβλίο σε χέρια κακού μαθητή όχι απλά δεν ευτυχεί αλλά ταλαιπωρείται και δεινοπαθεί. Τα εδάφια υπεροχής του βιβλίου λόγω ψυχοδυναμικής υπερανάπληρωσης από σημεία επαφής και στοργής γίνονται σημεία τριβής και οργής.

Επειδή τέλος κάθε πιεζόμενος πιέζει και κάθε στερημένος στερεί όποιος μαθητής στη διάρκεια του σχολικού έτους δεν έβλεπε το βιβλίο ως φίλο και στοργικό συμπαραστάτη αλλά ως αυστηρό ελεγκτή και αυταρχικό δυνάστη

και επειδή η δυσμορφία γνωστική ύλη που το βιβλίο εμπειρεί, άπειρες φορές δεν επιδαψίλευσε στον αμελή και ολιγόμυαλο μαθητή επιδοκίμασις και τιμές αλλά απορρίψεις και ποινές, σε μια επίδειξη εξυπνακίστικου ρεβανοισμού και εύκολης και ανεύροδης (τσάμπα) μαγκιάς εκδικείται το βιβλίο όχι απλά πετώντας ή καταστρέφοντας το αλλά καίγοντας το. (Το εξαφανίζεις επειδή δεν θέλεις να σου υπενθυμίζει τι πέρασε τη χρονιά που πέρασε).

αναγκαστικά να το δαγκώσεις και να το μισήσεις.

Το βιβλίο ως πνευματικό πόνημα και ουρανοπινές δώρημα προϋποθέτει την πνευματικότητα που αποτελεί για τον άνθρωπο ουρανοδώρητη ιδιότητα και που ως αγαθό όχι ουρανοκατέβητο αλλά ουρανόσταλο απαιτεί εκτός από θεϊκή μεγαλοδωρία και παροχή και τη δική μας αγωνιστικότητα και συμμετοχή.

Επομένως και στο θέμα της βιβλιογραφίας, της βιβλιοφιλίας και της βιβλιοαποδοχής «μόνο τον πρώτο στίχο μας χαρίζουν οι θεοί τους άλλους πρέπει να τους γράψουμε εμείς».

Για να εκτιμήσει λοιπόν κανείς σωστά ένα βιβλίο και να μην το υποτιμήσει, θα πρέπει προηγουμένως να έχει προπονηθεί πνευματικά και ηθικά και θα πρέπει να έχει τοποθετήσει την πνευματικότητα μέσα στην κλίμακα των αξιών της ζωής στα γνωστά και απαιτητικά μεγάλα της ύψη. (Η τιμή της τιμής εξαρτάται από τη διατήρηση της τιμότητας που ισχύει σε κάθε εποχή).

Η σάρκα μας φέρει μέσα στα μεριά της την κραυγή της πείνας, που όντας ανάγκη ενστικτώδης, υπηρετείται από το πανίσχυρο βιολογικό ένστικτο της αυτοσυντήρησης. Τη σωματική επομένως πείνα δεν την ξεχνούμε, δεν μπορούμε να την αγνοούμε, γιατί δε μας αγνοεί ούτε αυτή. Την πνευματική όμως πείνα, και επομένως τη βιβλιοφιλία, για να τη νιώσουμε και να τη βιώσουμε πρέπει να έχουμε προηγουμένως διατελέσει πνευματικός χορτάτοι, πρέπει να έχουμε ασκηθεί στην πνευματική αναζήτηση, στη μελέτη, στην ηθική ανάβαση και αναρρίχηση.

Θα πρέπει τα παιδιά εξ απαλών ονύχων να έχουν με το βιβλίο μια σχέση τρυφερότητας και αμφίδρομης συναισθηματικής αμοιβαιότητας. Ή παροιμία «τρώγοντας έρχεται η όρεξη» δεν ισχύει μόνο για τους πρακτικούς, τους υλικούς, τους βουλιμικούς του ανθρώπου πόθους, αλλά και τους πνευματικούς του στόχους.

Επειδή μια εικόνα αξίζει όσο χίλιες λέξεις, στην εποχή της εικονικής πραγματικότητας είναι δύσκολο οι λέξεις του προφορικού και του γραπτού λόγου να αποτιμηθούν αντικειμενικά, ακριβοδίκαια και αξιοκρατικά.

Η ανευλάβεια που δείχνουν οι περισσότεροι άνθρωποι, και ιδίως οι νέοι, στην παρθενοκότητα του χαρτιού, τους καθιστά επιρρεπείς και ευεπίφορους σε προχειρόλογες αξιολογήσεις και καφενειακές κρίσεις όταν καλούνται να διατυπώσουν εκτιμήσεις για του γραπτού λόγου την ποιότητα, την πειστικότητα και τη χρησιμότητα.]

Ψυχοδυναμικά προσεγγίζοντας το θέμα θα λέγαμε πως αποτελεί ψυχολογική διεξοδό των αναρχικών, των πυρομανών, των πάσης φύσεως συμπλεγματικών, των απροβλημάτιστων και των προβληματικών· όποιος μαθητής λόγω του «βιβλίου» δεν μπόρεσε ορθόδοξα να πρωταγωνιστήσει (να πρωταγωνιστήσει στην ορθόδοξη χρήση του) πρωταγωνιστεί τώρα στην ανορθόδοξη, στην κανιβαλική του κατάχρηση.

Εξάλλου η πλειονοψηφία των μαθητών λόγω πνευματικής ανωριμότητας και ηθικής καχεξίας δεν μπορεί να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων και να εκτιμήσει ένα βιβλίο ακριβοδίκαια, αντικειμενικά και αξιοκρατικά. Και όπως λέμε πως δεν υπάρχει μεγαλύτερη δυστυχία για τον άξιο που έχει την ατυχία να αξιολογηθεί από ανάξιο, έτσι και το καλό βιβλίο θα έχει κακό τέλος αν του τύχει όχι αντικειμενικός αξιολογητής, αλλά αδέξιος χρήστης και εμπαιθής κριτής.

Το βιβλίο, το καλό τουλάχιστον, βιβλίο, αποπνέει μια πνευματικότητα, εμπνέει μια ηθική δεοντολογία και επικουρείται και διανθίζεται από μια τέτοια γλωσσική αρτιότητα και πολυχρωμία που αντιμάχεται την πνευματική στείροτητα και ξιφουλκεί κατά της εκφραστικής ανεπάρκειας (δυστοκίας) και της λεξιλογικής πενίας (της λεξιπενίας).

Έτσι λειτουργώντας, όπως όλα τα σπάνια και ακριβά, μαγνητικά και πολωτικά έλκουν τους υψηλόφρονες φίλους, τους ένθερμους θιασώτες, τους πνευματοβριθείς οπαδούς και απωθούν τους τιποτόφρονες και υλοδιαιτους διώκτες, τους φανατικούς και μισαλλόδοξους εχθρούς. Και οι δεύτεροι αυτοί, όχι ως λίγοι, ωραίοι και εκλεκτοί, αλλά «ως πολλοί, τυχαίοι και απλοϊκοί αντιπαθώντας, πετώντας, καταστρέφοντας ή πυρπολώντας τα βιβλία, που ως πνευματικοί καταλύτες και ηθικοί σηματοδότες και σεισμοδείκτες τους θυμίζουν όχι μόνο τι είναι αλλά κυρίως πόσα δεν είναι, πιστεύουν πως «εξορκίζουν το Σατανά» και καταπολεμούν και εξοβελίζουν ... την εσωτερική υποθερμία και κακοδαιμονία που τους κατατρέπει, τους κατατρέπει και τους τυραννά. Χέρι, που δεν μπορείς να φιλήσεις και να αγαπήσεις, πρέπει

